

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Комітет з питань етики

РІШЕННЯ

від 31 березня 2026 року № 7 (209)

**про внесення на розгляд
Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти
подання про наявність у дисертації кандидата медичних наук
Аблаєва Ельдара Едемовича
«Санационные оперативные вмешательства с лапаротомного и
миниинвазивных доступов в лечении деструктивных форм острого
панкреатита» фактів порушення вимог з питань текстових запозичень без
посилання на джерело (академічного плагіату)**

До Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) 19 травня 2025 року надійшла скарга від Смірнова Олега Ювеналійовича щодо виявлення в захищеній 26 листопада 2014 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 17.600.01 ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України» дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 - хірургія «Санационные оперативные вмешательства с лапаротомного и миниинвазивных доступов в лечении деструктивных форм острого панкреатита» фактів академічного плагіату фактів академічного плагіату (№ 12-25-АД від 19.05.2025, далі – скарга).

Комітет з питань етики (далі – Комітет) своїм рішенням від 03 червня 2025 року № 21 (157) прийняв скаргу до розгляду.

Про прийняття скарги до розгляду Комітетом належним чином було проінформовано Запорізький державний медико-фармацевтичний університет як правонаступника закладу, спеціалізована вчена рада якого прийняла рішення про присудження наукового ступеня. Інформування Аблаєва Е. Е. не здійснювалося, оскільки спосіб зв'язку з особою невідомий. Водночас копія скарги оприлюднена на сайті Національного агентства.

Перевірку викладених у скарзі відомостей здійснював уповноважений підрозділ секретаріату Національного агентства, який 28 січня 2026 року надав Голові Комітету Звіт перевірки відомостей щодо наявності в дисертації кандидата медичних наук Аблаєва Е. Е. «Санационные оперативные вмешательства с лапаротомного и миниинвазивных доступов в лечении деструктивных форм острого панкреатита» фактів академічного плагіату з

результатами проведеного аналізу виявлених у дисертації за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання (далі – матеріали перевірки).

Головою Комітету матеріали перевірки були передані 29 січня 2026 року на ознайомлення членів Комітету та визначено 02 лютого 2026 року доповідача за справою.

Доповідачем були проаналізовані матеріали перевірки скарги та визнано їх достатніми для її розгляду Комітетом по суті.

Комітет за наслідками вивчення матеріалів перевірки, а також інформації, наданої доповідачем, дійшов висновку про наявність фактів порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело (академічного плагіату) в дисертації кандидата медичних наук Аблаєва Ельдара Едемовича «Санационные оперативные вмешательства с лапаротомного и миниинвазивных доступов в лечении деструктивных форм острого панкреатита».

У дисертації Аблаєва Е.Е. за допомогою програмного забезпечення виявлено відтворення без належних посилань на джерела запозичення фрагментів таких наукових праць іншого авторства:

1. Ребров А.А. Малоинвазивные вмешательства в диагностике и лечении острого деструктивного панкреатита и его осложнений. Дис. ... кандидата медицинских наук : 14.00.27 – хирургия. С.-петербург, 2006. 175 с.

2. Толстой А.Д. Иммуные нарушения и методы иммуно-ориентированной терапии при остром деструктивном панкреатите // Terra Medica. 2003. №4. С. 28-31.

3. Малков И.С., Зайнутдинов А.М., Новожилова А.А., Коробков В.Н. Диагностические аспекты острого панкреатита // Практическая медицина №2(21) 2007. С.45–48.

4. Гарипов Р.М., Гарипова З.Р. Иммунологические параллели в прогнозе течения острого деструктивного панкреатита. *Актуальные проблемы хирургической гепатологии: Матер. XX Междунар. конгресса Ассоциации хирургов-гепатологов стран СНГ* (Донецк, 18–20 сентября 2013 г.) / Отв. ред. В.А. Вишневский. Донецк: Издатель Заславский А.Ю., 2013. 320 с.

5. Лычиков А. Н., Майоров В. М., Дундаров З. А., Свистунов С. В. Сравнительная оценка эффективности использования малоинвазивных интервенционных вмешательств у пациентов с острым деструктивным панкреатитом в разных фазах заболевания. *Проблемы здоровья и экологии*. 2014. №1. С.37–42.

У результаті аналізу в дисертації Аблаєва Е.Е. встановлена наявність відтворення без змін (або з незначними змінами) текстів інших авторів без посилання на автора (авторів).

У тексті дисертації виявлено понад 300 фрагментів тексту обсягом від одного речення, які засвідчують використання наукових текстів, ідей, розробок,

наукових результатів і матеріалів 5 інших авторів (авторських колективів) без відповідних посилань на автора (авторів) та/або на джерело.

При оцінці матеріалів перевірки Комітет керується пунктом 21 Порядку розгляду, згідно з яким будь-які документи чи свідчення про наявність або відсутність у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації не є вирішальними, не мають наперед визначеного значення для Комітету і враховуються в сукупності з іншими документами та матеріалами при прийнятті рішень відповідно до цього Порядку.

Відповідно до частини сьомої статті 28¹ Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня кандидата наук, доктора наук у разі встановлення відповідно до законодавства фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти здійснюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та може бути оскаржене відповідно до законодавства.

Згідно з абзацами першим, четвертим пункту 40 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 (далі – Порядок 1197) у МОН розглядаються звернення щодо порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації за поданням Національного агентства – безстроково.

Відповідно до пункту 38 Порядку № 1197, особа, якій за рішенням МОН (МОНмолодьспорту, ВАК) видано диплом доктора (кандидата) наук, може бути позбавлена відповідного ступеня у разі виявлення порушень вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів, чинних на момент прийняття рішення МОН (МОНмолодьспортом, ВАК) про видачу відповідного диплома або затвердження рішення ради про присудження ступеня доктора філософії.

Відповідно до абзацу другого частини шостої статті 6 Закону «Про вищу освіту» (в редакції, чинній на момент прийняття рішення МОН про видачу диплома) виявлення академічного плагіату у захищеній дисертації (науковій доповіді) є підставою для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома.

Відповідно до пункту 9 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 (в редакції, чинній на момент прийняття рішення МОН про видачу диплома, далі – Порядок № 567) дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові

положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку.

Відповідно до пункту 14 Порядку № 567 у разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту. Виявлення в дисертації, авторові якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело, є підставою для прийняття рішення про позбавлення його наукового ступеня.

Окрім того, згідно з пунктом 4.7 Положення про спеціалізовану вчену раду, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14 вересня 2011 року № 1059, якщо рада встановила, що здобувач використав ідеї та розробки, текстові запозичення, наукові результати та матеріали інших авторів без посилання на джерело, то рада знімає дисертацію з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту. У цьому разі заява про зняття дисертації з розгляду не приймається, а до МОНмолодьспорту надсилається рішення ради разом з авторефератом і стенограмою засідання. А відповідно до пункту 1.9. цього Положення у разі порушення радою вимог нормативно-правових актів з питань присудження наукового ступеня доктора чи кандидата наук МОНмолодьспорт скасовує прийняте радою рішення і може вжити до неї заходи в межах своєї компетенції, у тому числі до зупинення діяльності цієї ради.

При цьому згідно з частиною шостою статті 69 Закону України «Про вищу освіту» (в редакції, чинній на момент прийняття рішення МОН про видачу відповідного диплома Аблаєву Е.Е.) академічний плагіат – це оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання. Частиною четвертою статті 42 Закону України «Про освіту» визначено, що порушенням академічної доброчесності вважається, зокрема, академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Таким чином, наявність у дисертації «текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело», узгоджується із визначенням академічного плагіату, закріпленим частиною шостою статті 69 Закону України «Про вищу освіту», частиною четвертою статті 42 Закону України «Про освіту».

Згідно з частиною дев'ятою статті 19 Закону України «Про вищу освіту» Комітет з питань етики розглядає питання порушення академічної доброчесності і вносить відповідні подання до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

На підставі наведеного, відповідно до частини дев'ятої статті 19 Закону України «Про вищу освіту», частини четвертої статті 42 Закону України «Про освіту», частини сьомої статті 28¹ Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», пунктів 38–41 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, пунктів 21–22 Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (протокол № 16 (45) від 24 жовтня 2023 року, зі змінами), з урахуванням чинних на момент прийняття рішення МОН про видачу відповідного диплома Аблаєву Е. Е. абзацу другої частини шостої статті 6, частини шостої статті 69 Закону України «Про вищу освіту», пунктів 9, 14 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, пунктів 1.9, 4.7 Положення про спеціалізовану вчену раду, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14 вересня 2011 року № 1059, Комітет

ВИРІШИВ: внести на розгляд Національного агентства подання про наявність у дисертації кандидата медичних наук Аблаєва Ельдара Едемовича «Санационные оперативные вмешательства с лапаротомного и миниинвазивных доступов в лечении деструктивных форм острого панкреатита» фактів порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело (академічного плагіату).

Голова Комітету

Артем АРТЮХОВ